

Клиничната практика при формирането на професионално значимите ценности на медицинските специалисти

Кристина Захаријева

Summary: The scientific report examining problems of practical training of nurses in clinical databases, with the participation of multidisciplinary teams and the formation of professional values important to them.

Keywords: clinical training, education, nursing, professional values, multidisciplinary teams.

ВЪВЕДЕНИЕ

“Уникалната функция на медицинската сестра е да подпомага индивида – болен или здрав в извършването на такива дейности, който допринасят за опазване, укрепване или възстановяване на неговото здраве, и който той би изпълнявал самостоятелно, ако имаше необходимите знания, сила и възможност за това.”- В. Хендерсон.

В Европейски мащаб професията на медицинската сестра е регулирана професия и това налага по-високи предизвикателства при обучението и придобиване на професионално значими ценности.

Обучението на медицинските специалисти е мултидисциплинарно и условно разделено на теоретично и клинично, провеждащо се в съответствие с ЕДИ. Четири годишният срок на обучение дава възможност постепенно да се формират и усъвършенстват различни професионално значими ценности у медицинските специалисти

Изграждането на личността на медицинския специалист се осъществява чрез образование и самообразование, обучение, самостоятелна работа, възпитание и самовъзпитание. Клиничната практика е една от основните специфични форми на обучение, като целта е да осигури формиране на професионално значими ценности, определящи взаимоотношенията между медицинските специалисти и пациентите.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Клиничното обучение се организира и провежда в съответствие с ЕДИ и заема важно място в организацията и управлението на учебния процес на медицинските специалисти. Обучението се провежда в определени клинични бази, утвърдени от МЗ получили нужната акредитационна оценка.

Клиничното обучение на студентите започва още от първи семестър т. е. достатъчно време през което у медицинските специалисти се формират професионално значимите ценности качества като - честност, екипност, прецизност, общуване с пациенти, хуманно отношение, емпатия, всеотдайност, дисциплинираност, конфиденциалност. Структурата на клиничното обучение се определя от педагогически изисквания и изисквания на съответните клинични бази по предварително уточнен график. Студентите са разпределени на групи от по 6-8 в група. Всичко това дава възможност на студентите - медицински специалисти постепенно и целенасочено да усвояват и утвърждават различни професионални ценности.

Преподавателите от Университетите носят отговорност за организацията и провеждането на клиничното обучение, което активно се подпомага от медицинските екипи от съответните клинични бази, които осъществяват непрекъснат контрол на самостоятелната работа на студентите. Клиничното обучение е организиран, управляван от преподавателя процес по време на който се усвояват професионални умения, навици и знания за оказване на качествени здравни медицински грижи на нуждаещите се. Успехът на учебно – възпитателния процес до голяма степен зависи

от преподавателя, който трябва да възприема най-подходящата роля по време на текущото клинично обучение (лидер, подкрепящ, модел на подражание и други) в зависимост от поставените цели, задачи и реални условия.

Личните качества на преподавателя имат фундаментално значение в процеса на клиничното обучение (личен пример, покритие между думи и дела). Провеждането на практическото обучение в мултипрофесионална работна среда предполага постоянно развитие и усъвършенстване на професионалните ценности. Освен това при реални условия се извършват дейности с активното участие на пациентите. Целта е да се засили чувството за сигурност на болния, а това помага на медицинските специалисти да се справят по бързо със ситуацията. Педагогическото общуване и педагогическото взаимодействие са важни фактори за осъществяване на целта и задачите на клиничното обучение-формиране на професионални ценности. Важен аспект при клиничното обучение за формиране на професионални качества е взаимодействието: преподавател-студент; пациент-студент; практикуващ медицински екип-студент. Всички изучавани дисциплини допринасят за изграждане на професионални умения, но клиничното обучение заема по особено място при тяхното формиране. Обяснението се крие във факта, че се провежда в реални условия, където не рядко настъпват динамични промени в състоянието на болния, изискващи адекватно поведение от страна на медицинския екип.

За да се анализира мястото и ролята на клиничното обучение при подготовката на медицинските специалисти се проведе изследване чрез анкетиране, анализ на резултатите и проучване на информационни източници. Проучването се осъществи чрез анкетни карти и бяха обхванати 50 студенти. Анкетите съдържах отворени и затворени въпроси. След анализиране на анкетните карти, резултатите са следните: 83% от анкетиранияте посочват, че клиничната практика като форма на обучение им помага да формират и впоследствие да усъвършенстват редица професионални ценности; 76%- дават висока оценка за ролята на преподавателите и медицинските екипи от базите при организиране на клиничното обучение; 58%-посочват, че още във втори курс чрез клиничното обучение са успели да развият и в следствие да усъвършенстват професионални ценности като: етичност, общуване, хуманност, конфеденциалност.

45%посочват необходимост от предварителна адаптация към клиничните бази, която още повече ще повиши ролята на клиничното обучение при формирането на професионално значимите ценности при медицинските специалисти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализираните резултати убедително определят клиничната практика като основна форма за формиране, развитие и усъвършенстване на професионалните ценности на медицинските специалисти. Също така се повишава и ролята на преподавателя в клиничното обучение т. к. той със своите лични и професионални качества подпомага учебния процес. С цел за по добри резултати от клиничното обучение, може да се помисли за предварителен адаптационен период към клиничните бази.

След завършване на медицинското си образование медицинския специалист трябва да е в състояние да работи както самостоятелно, така и в мултипрофесионални работни групи и да се усъвършенстват в социалната и здравна среда.

ЛИТЕРАТУРА

[1]. Желева, Е.. Методика на практическата подготовка на медицинските специалисти. – изд. Екс-Прес, 2007

[2]. Желева, Е.. Учебно-практическите занятия за формирането на бъдещия медицински специалист в медицинския колеж,София 2005

За контакти:

гл. ас. Кристина Захаријева - Русенски университет „Ангел Кънчев“ ФОЗЗГ,
email:kzaharieva@abv.bg

Докладът е рецензиран.